

مطالعه تطبیقی نگرش‌های زبانی فارسی‌زبانان به دو زبان فارسی و انگلیسی با توجه به موضوع جهانی‌شدن

* نگار داوری اردکانی

E-mail: n.davari@yahoo.com

** محمدرضا رضائیان دلویی

E-mail: m_rezaian_d6483@yahoo.com

*** حسین معانی

E-mail: hosseinmoghani@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۹/۴/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۱۱/۱۰

چکیده

امروزه گستره کاربرد زبان انگلیسی تا بدانجاست که زبانی جهانی و یا میانجی جهانی در حوزه‌های تجارت، رسانه‌های گروهی، علم و فناوری قلمداد می‌گردد و پژوهش‌های بسیاری درباره تأثیرهای بالقوه این زبان بر دیگر زبان‌ها انجام می‌شود. در این راستا در پژوهش حاضر با الگوگیری از چهارچوب‌های نظری بیکر و اوکز به ارزیابی نگرش‌های زبانی فارسی‌زبانان به زبان فارسی به منزله زبان ملی، و زبان انگلیسی به مثابه زبانی جهانی می‌پردازیم. پرسش‌های اصلی این پژوهش به شرح ذیل است:

- نگرش فارسی‌زبانان به زبان انگلیسی به منزله زبانی جهانی چگونه است؟
- نگرش فارسی‌زبانان به زبان فارسی به مثابه زبان ملی چگونه است؟
- رابطه بین نگرش فارسی‌زبانان به زبان‌های فارسی و انگلیسی چگونه است؟
- رابطه بین نگرش فارسی‌زبانان به زبان فارسی و انگلیسی، و هویت صنفی آنها چگونه است؟

بدین منظور، چهار گروه مختلف از فارسی‌زبانان ساکن شهر تهران که در مجموع ۸۲۰ نفر بودند، نگرش‌سنجی شده‌اند و داده‌های به دست آمده، با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل گشته است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که نگاه فارسی‌زبانان به زبان‌های فارسی و انگلیسی، مثبت است و رابطه‌ای مستقیم میان نگرش این افراد به این دو زبان وجود دارد؛ به عبارت دیگر هرچه نگرش افراد به زبان انگلیسی منفی‌تر باشد، نگاهشان به زبان فارسی نیز منفی‌تر است؛ البته در هر دو حالت، رابطه ضعیف است. در نهایت، سنجش رابطه هویت صنفی و نگرش نشان می‌دهد افرادی که به صورت مستقیم یا مسائیل مربوط به برنامه‌ریزی زبانی و سیاست‌های آن درگیرند، در مقایسه با دیگر گروه‌ها از زبان آگاهی بیشتری برخوردارند.

کلیدواژه‌ها: نگرش، جهانی‌شدن، زبان جهانی، فرهنگ جهانی.

* استادیار گروه زبان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی

** دانشجوی کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه علامه طباطبائی

*** دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی دانشگاه شهید بهشتی